

Ændringsforslag nr. 2, der var taget tilbage af Dræbye (RV), men optaget af Ager-schou (SF),

vedtoges med 74 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 11 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 11 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 11 stemte for, 125 imod.

Ændringsforslag nr. 7
vedtoges med 73 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 11 stemte for, 125 imod.

Ændringsforslag nr. 9
vedtoges med 74 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 10
vedtoges med 74 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes, idet 11 stemte for, 125 imod.

Ændringsforslag nr. 12
vedtoges med 74 stemmer mod 62.

§ 1 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsfor-slag nr. 9.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 og 15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 betragtedes som bortfaldet efter vedtagelsen af ændringsfor-slag nr. 15.

§ 3 med de foretagne ændringer
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behand-ling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Lovforslaget går herefter til fornyet be-handling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 69:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til Grønlands hjemmestyre og de grønlandske kommuner.

(Fremsat 24/11 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

Lovforslaget drejer sig om nogle ændrin-ger og nogle korrektioner, som vi i det store og hele kan tilslutte os.

Må jeg angående formen for regulering af tilskuddet, som man ønsker ændret fra den nuværende med en regulering efter brutto-faktorindkomst til en regulering efter pris- og lønudviklingen, sige, at det problem tog vi os af og beskæftigede os med i forbindelse med hjemmestyrekommissionen, og vi kom her frem til at foreslå, at det skulle være brutto-faktorindkomsten. Vi foreslog også dengang – hvad der også er sket – at reguleringen skal foretages hvert tredje år, og vi føjede samti-dig til, at man til den tid kunne tage spørgs-målet om tilskudsformen op til revision. Det var ikke mindst her et ønske fra de grøn-landske medlemmer af hjemmestyrekommis-sionen, som vi efterkom.

Som det nu fremgår af bemærkningerne, ønsker man altså fra grønlandsk side til-skudsformen ændret, og jeg har ikke ret mange bemærkninger dertil. Det synes jeg vil være i orden. Men jeg vil godt sige til mini-steren, at jeg har bemærket, at der i bemærk-ningerne i punkt 5 står:

»Overgangen til denne reguleringsmetode må betragtes som definitiv, også selv om re-gulering efter udvikling i bruttofaktorind-komsten efterfølgende skulle vise sig at være gunstigere.«

Vi kan naturligvis ikke lave loven om hvert tredje år, alt efter hvilken tilskudsform der ville være den bedste, så jeg regner med, at nu må det altså være endeligt.

[Søren B. Jørgensen]

Hvad angår modregningen af indtægterne fra Greenex, synes jeg også, det umiddelbart er rimeligt.

I bemærkningerne er der omtalt en række andre ændringer og justeringer, som jeg heller ikke har nogen indvendinger imod.

Med disse ord kan jeg sige til ministeren, at socialdemokratiet ikke vil lægge sten i vejen – i hvert fald i denne sag – for ministerens lovforslag.

Burgdorf (KF):

Det glæder mig da, at man fra socialdemokratiet ikke vil lægge sten i vejen for denne lovgivning. Det skulle da også bare mangle. Man har selv været med til at lægge den til rette i sin tid. Det vil vi heller ikke fra konservativ side, tværtimod er vi villige til at klare de problemer, som stadig væk er på Grønland, og en lovgivning som denne kan jo slet ikke undværes på Grønland. Man har arbejdet med den i hjemmestyret, og regeringen har sagt god for den. Derfor vil vi også tilslutte os.

Svend Erik Hovmand (V):

Der skal heller ikke herske tvivl om, at vi fra venstres side tilslutter os lovforslaget. Jeg vil gerne gøre to bemærkninger i forbindelse med denne tilslutning.

Den ene bemærkning skal gå på den regulering af bloktilskuddene, som efter lovforslaget finder sted med 13,09 pct. Jeg synes nok, det er lidt bekymrende for det grønlandske samfund, at man hermed accepterer en inflatorisk udvikling på det niveau, men der bliver måske mulighed for at se på det problem i den nærmeste fremtid. Jeg håber i hvert fald, at Grønlandsministeren vil være opmærksom på de problemer, der måtte være i forbindelse med inflationen i Grønland.

Det andet, jeg godt vil gøre en bemærkning til, er spørgsmålet om den fremtidige udvikling af hjemmestyret. I venstres folketingsgruppe har vi den opfattelse, at det er overordentlig væsentligt, at det grønlandske samfund i det omfang, det er muligt, og så tidligt, som det er muligt, får en større selvbestemmelsesret, får en større selvansvarlighed, ikke mindst på erhvervsområdet. Jeg vil godt i den forbindelse henvise til lovforslagets bemærkninger, hvor det af det sidste afsnit fremgår, at man påregner, at hjemme-

styret vil overtage KGHs produktions- og salgsvirksomhed samt erhvervsstøtten inden tilskudsperiodens udløb.

Jeg vil godt i den forbindelse gøre opmærksom på, at hjemmestyrekommissionen i sin tid forudsatte, at 1. januar 1984 måtte være skæringstidspunktet. Det måtte være det tidspunkt, inden for hvilket disse funktioner skulle overgå til hjemmestyret. Jeg håber meget, at denne dato vil kunne holdes. Jeg håber meget for det grønlandske samfunds egen skyld, at man vil have en interesse i at overtage også disse væsentlige funktioner i det grønlandske samfund.

Men ud over de to bemærkninger – som ikke skal opfattes negativt – vil vi fra venstres folketingsgruppe give tilslutning til nærværende lovforslag.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg skal undlade at gøre det til en principdebat om det grønlandske hjemmestyre, men ligesom venstres ordfører håber vi så sandelig også, at grønlænderne kan overtage så meget som muligt af det grønlandske erhvervsområde. Det er dog klart, at der i adskillige år endnu er behov for støtte fra Danmark, og det er jo det, det her drejer sig om.

De ændringer, der her er foreslået, er ændringer, der er foreslået fra grønlandsk side. Et enigt landsting står bag, og på den baggrund kan vi støtte lovforslaget.

Jeg har hæftet mig ved en enkelt bemærkning, som også hr. Søren B. Jørgensen havde fat på. Det er bemærkningen i punkt 5 om, at overgangen til denne reguleringsmetode må betragtes som definitiv. Det er da rigtigt, at man ikke kan komme hvert andet år og bede om nye beregningsmetoder, fordi man kan få en mere fordelagtig beregning ud af det, men på den anden side, vil jeg sige, må det stadig væk være sådan, at landets regering er rede til forhandlinger, at der konstant er mulighed for forhandlinger med det grønlandske hjemmestyre, hvis der opstår særlige problemer. Jeg håber ikke, at denne bemærkning er udtryk for, at den danske regering fremover vil være mindre forhandlingsvillig over for specifikke grønlandske ønsker.

Tove Niemann (FP):

Fremskridtspartiets ordfører, hr. Dohrmann, er desværre fraværende på grund af

[Tove Niemann]

møde i udvalget om offentlige arbejder. På fremskridtspartiets vegne skal jeg derfor afvise ministerens forslag om øgede bevillinger til Grønland. Vi finder det helt forkasteligt, at vor regering skærer ned på alle områder i Danmark og lader skatterne stige og stige og så samtidig fremsætter et forslag om øgede bevillinger til Grønland. Hvad med, om ministeren i stedet forsøgte at begrænse det enorme bureaukrati, vi er vidne til, med hjemmestyre, Grønlandsministerium osv.? Hvorfor foreslår Grønlandsministeren ikke, at det mest overflødige ministerium, nemlig hans eget, nedlægges hurtigst muligt?

Janne Normann (RV):

Vi kan tilslutte os de ændringer, der er foreslået her, i reguleringsmetoderne vedrørende tilskuddene til hjemmestyret. Det er nok rigtigt at gå fra en regulering for udviklingen i bruttofaktorindkomsten i den private sektor over til at rette sig efter et gennemsnitstal for løn- og prisstigninger i Grønlandsministeriets driftsudgifter. Vi tror også, at det er rigtigt at ændre beregningsmetoderne for koncessionsindtægterne fra Greenex, således at man går over til en efterfølgende modregning ved udbetalingen af statstilskudet.

Det spiller jo altid en rolle, at hjemmestyret tilslutter sig de lovforslag, vi behandler. Vi kan også tilsige velvillig udvalgsbehandling.

Tinning (VS):

Vores ordfører vedrørende lovforslaget har desværre ikke mulighed for at være til stede, så jeg skal bare lige kort meddele, at vi i VS også vil medvirke til en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan tilslutte sig det foreliggende lovforslag.

Preben Lange (Grønl.):

Nærværende lovforslag har været til behandling under landstingets efterårssamling. Fra begge partier i landstinget er der givet positiv tilslutning til lovforslaget.

Dette er jo en sag, som har været forhandlet allerede under den socialdemokratiske

regering. Som alle ved, også her i salen, har Grønland brug for penge til videre investeringer, også de penge, som er blevet skabt i den grønlandske undergrund. Derfor er jeg på mit partis vegne glad for lovforslaget, selv om det på nuværende tidspunkt kun drejer sig om et engangsforetagende.

Med disse ganske få bemærkninger tilsiger jeg lovforslaget mit partis støtte.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Bruttofaktorindkomstreguleringen er det lange og besværlige ord, som er kernen i lovforslaget.

Jeg vil gerne til hr. Søren B. Jørgensen og til hr. Holger K. Nielsen sige, at vi mener det alvorligt, når der står, det er en definitiv overgang nu. Men naturligvis betyder det ikke – det er sagt til hr. Holger K. Nielsen – at Grønlandsministeriet eller regeringen på nogen måde vil være afvisende over for forhandlinger i al almindelighed med det grønlandske hjemmestyre.

Jeg hørte, hvad fru Tove Niemann fra fremskridtspartiet sagde. Må jeg derudover sige, at jeg takker for den velvillige behandling, der er kommet fra al anden side.

Hr. Svend Erik Hovmand tog et enkelt punkt op. De 13,09 pct., der er tale om i forøgelse fra 1982 til 1983, dækker også, hvad hr. Svend Erik Hovmand rigtigt sagde, en inflatorisk udvikling i Grønland, fordi man nu regulerer efter de nettodriftsudgifter, som ministeriet for Grønland har, dvs. en kombination af det danske og det grønlandske pristal. Det er bekymrende med den inflatoriske udvikling, der er. Det betyder, at man ved de overenskomstforhandlinger, der skal være til foråret, også vil have dette in mente.

Loven om tilskud til hjemmestyret er jo en helt afgørende lov i forholdet mellem Grønland og Danmark, og netop derfor glæder det mig, at Grønlands landsting her i efterårssamlingen har tiltrådt lovforslaget, som også hr. Preben Lange nævnte. Det glæder mig, at lovforslaget møder så stor velvilje her i folketinget – jeg undtager fremskridtspartiet. Jeg tillader mig at tage det som et udtryk for en meget bred enighed om hovedlinjen i Grønlandspolitikken.

Af hensyn til, at udbetalingen af tilskud meget gerne skulle begynde den 1. januar

[Ministeren for Grønland]

1983, beder jeg om, at den velvillige behandling også bliver til en hurtig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 19. oktober 1982 blev nedsat til behandling af lovforslag om Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 71:

Forslag til lov om tilskud til efteruddannelse inden for jordbrugserhvervene.

(Fremsat 24/11 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

I de drøftelser, vi i den tidligere regering havde med landbrugsorganisationerne i juni 1981, fremhævede den daværende regering, at landbrugets krise ikke kun var et spørgsmål om penge. Vi kunne se, at ensartede bedrifter havde meget forskellige resultater. Vi fremhævede dette over for landbruget og sagde, at en landbrugsløsning også måtte indeholde andre elementer end blot direkte statstilskud. Jeg pegede på, at en del af krisen kunne tillægges mangelfuld driftsledelse, der ofte skyldtes et for stort arbejdspress, men også somme tider for lidt viden og for lidt overblik. Jeg blev dengang fra flere sider ålet for at have prøvet at snakke udenom ved at pege på andre forhold end de direkte økonomiske. Det er derfor glædeligt for mig i dag at se, at den nye regering følger den tidligere regerings tanker op og erkender, at der også er en driftsledelsesmæssig side af landbrugs-krisen og landbrugsproblemerne.

Forslaget her om bedre muligheder for efteruddannelse af landmænd ser jeg i sammenhæng med den tidligere regerings støtte til flere produktionsassistenter, gennemførelse af vikarordning, iværksættelse af Fovlum-projektet og til foregelsen af forskningsmidlerne med de 50 mill. kr., som blev aftalt i forbindelse med SR-forliget og med ønsket om en bedre jordfordeling.

Jeg mener, at vi må se tingene i en sammenhæng: forskning, forsøg, konsulenttjeneste, uddannelse af unge landmænd og efteruddannelse. Nogle vil mene, at konsulenttjenesten burde have sikret, at der ikke var opstået de driftsledelsesmæssige problemer i landbruget, som der er. Konsulenttjenesten har sikkert også i mange tilfælde hjulpet på problemet, men altså ikke tilstrækkeligt.

Det er derfor et spørgsmål, om vi mon ikke skulle se på, om uddannelse, videnformidling, rådgivning, forskning og forsøg er organiseret på en tilstrækkelig koordineret måde, eller om vi kunne gøre det bedre.

Socialdemokratiet er positivt indstillet over for det foreliggende lovforslag. Vi vil i udvalget beskæftige os med, hvad de totale omkostninger ved forslaget er. Vi synes godt, ministeren her kunne have været mere præcis og oplysende.

Jeg vil også gerne fremhæve, at jeg faktisk opfatter forslaget som en lille del af den store reform, som vi i socialdemokratiet mener vi virkelig må tage fat på her i 1980'erne, nemlig spørgsmålet om betalt frihed til uddannelse. Dette lovforslag er et eksempel på denne tankegang. Jeg ved, at undervisningsminister Bertel Haarder er imod en sådan reform og disse tanker. Han er således i Politiken den 11. oktober i år citeret for at have sagt:

»To ugers uddannelse om året til fuld løn ender alligevel i øldrikkeri og en undervisning, der går i fisk.«

Det er glædeligt, at regeringen alligvel følger den tidligere regerings tanker op på dette felt og fremsætter dette forslag på trods af undervisningsministerens tilsyneladende uvilje.

Collet (KF):

På det konservative folkepartis vegne vil jeg gerne give tilslutning til dette lovforslag. Sigtet er det udmærkede at give landmanden